

Samenvatting

**Jaarverslag 2018
van het EASO
over de
asielsituatie
in de EU**

24 juni 2019

Printed by Bietlot in Belgium

Manuscript voltooid in juni 2019

EASO of personen die namens het EASO optreden, zijn niet aansprakelijk voor het gebruik dat eventueel van de volgende informatie wordt gemaakt.

Luxemburg: Bureau voor publicaties van de Europese Unie, 2019

Print ISBN 978-92-9476-765-3 doi:10.2847/923947 BZ-02-19-250-NL-C
PDF ISBN 978-92-9476-657-1 doi:10.2847/350330 BZ-02-19-250-NL-N

Omslagfoto: © European Asylum Support Office, Austin Tufigno

© European Asylum Support Office, 2019. Overname met bronvermelding toegestaan.

Voor gebruik of overname van foto's of andere materialen die niet onder het auteursrecht van EASO vallen, moet u rechtstreeks toestemming vragen aan de houders van het desbetreffende auteursrecht.

Samenvatting

**Jaarverslag 2018
van het EASO
over de
asielsituatie
in de EU**

24 juni 2019

Samenvatting

Samenvatting	3
Ontwikkelingen op EU-niveau.....	4
Internationale bescherming in de EU+	9
Belangrijke ontwikkelingen op nationaal niveau.....	16
Functioneren van het CEAS.....	18

Samenvatting

Inleiding

In het jaarverslag van het EASO over de asielsituatie in de Europese Unie in 2018 wordt een uitgebreid overzicht gegeven van de ontwikkelingen op het gebied van de internationale bescherming op Europees niveau en op het niveau van de nationale asielstelsels. Hierbij is gebruikgemaakt van een groot aantal bronnen om de voornaamste statistische trends in kaart te brengen. Tevens worden de veranderingen geanalyseerd die in de EU+-landen hebben plaatsgevonden met betrekking tot de wetgeving, het beleid, de praktijken en de nationale jurisprudentie. Het verslag richt zich vooral op de belangrijkste aspecten van het gemeenschappelijk Europees asielstelsel, maar bevat ook veel relevante verwijzingen naar de bredere context van de migratie en grondrechten.

Ontwikkelingen op EU-niveau

In 2018 werden belangrijke ontwikkelingen op het gebied van de internationale bescherming in de Europese Unie gerapporteerd.

De interinstitutionele onderhandelingen over de voorstellen voor hervorming van het asielstelsel zijn in het verslagjaar voortgezet. In december 2017 heeft de Europese Raad de doelstelling geformuleerd om in juni 2018 tot een standpunt te komen over een algemene hervorming. Met betrekking tot vijf van de zeventien voorstellen is aanzienlijke vooruitgang geboekt: **het Asielagentschap van de EU, de Eurodac-verordening, de Verordening tot vaststelling van een EU-kader voor hervestiging, de Erkeningsverordening** en de **Richtlijn opvangvoorzieningen**, waarover de medewetgevers ten tijde van de deadline van juni 2018 brede politieke overeenstemming hebben bereikt. Er bestaan echter nog steeds verschillen van mening over een aantal controversiële kwesties. Zo wil de meerderheid van de lidstaten pas één of meerdere voorstellen voor asielhervorming bekrachtigen wanneer alle voorstellen ter goedkeuring voorliggen, ondanks de voordelen die er verbonden zijn aan het afzonderlijk goedkeuren van elk voorstel. Ondanks enige vooruitgang op technisch niveau heeft de Raad sinds die tijd geen standpunt in kunnen nemen over de **Dublin-verordening** en de **Verordening asielprocedures**. Dat betekent dat de hervorming van het asielstelsel nog niet is afgerond. In 2018 heeft het Europees Parlement zijn standpunt over de Verordening asielprocedures goedgekeurd waardoor het Parlement nu zijn standpunten over alle CEAS-dossiers heeft bekrachtigd. Tijdens

de onderhandelingen over de voorstellen voor asielhervormingen is duidelijk gebleken dat een grotere solidariteit tussen landen en een gevoel van gedeelde verantwoordelijkheid de essentiële bouwstenen zijn voor het functioneren en verder kalibreren van het CEAS.

In overeenstemming met haar verantwoordelijkheid om een correcte toepassing van de EU-wetgeving te garanderen, heeft de Europese Commissie stappen ondernomen in het kader van de inbreukprocedures tegen Bulgarije, Hongarije, Polen en Slovenië.

Het Hof van Justitie van de Europese Unie heeft 16 arresten uitgevaardigd in verband met de verzoeken om prejudiciële beslissingen met betrekking tot de interpretatie van de Richtlijn asielprocedures en de Erkenningsrichtlijn. Er is nog geen uitspraak gedaan over de Richtlijn opvangvoorzieningen hoewel er twee relevante zaken aan het Hof zijn voorgelegd, maar die lopen nog.

Een grotere solidariteit tussen EU+-landen en een gevoel van gedeelde verantwoordelijkheid zijn aangemerkt als essentiële bouwstenen voor het functioneren en kalibreren van het CEAS.

Belangrijkste bevindingen

Meer in het bijzonder heeft het EHVJ technische aspecten rondom de tenuitvoerlegging van de overname- en terugnameverzoeken op grond van de Dublin III-verordening geanalyseerd, zoals de termijnen die van toepassing zijn in de verschillende fasen van de Dublin-procedure; bewijsmateriaal dat door aanvragers is overgelegd met betrekking tot hun claims omtrent hun religieuze overtuiging en het risico op vervolging vanwege godsdienstgerelateerde redenen; het belang van een individuele beoordeling van asielaanvragen die uitgevoerd dient te worden tegen de achtergrond van de persoonlijke omstandigheden van de aanvrager; de beoordeling van de feiten en omstandigheden verband houdende met de beweerdelijke seksuele geaardheid van de aanvrager; de vraag wanneer aanvragers die gemarteld zijn in aanmerking komen voor subsidiaire bescherming wanneer hun bewust de benodigde psychologische ondersteuning wordt onthouden indien zij naar het land van herkomst terugkeren (zelfs wanneer er geen sprake meer is van een martelingsrisico); de behandeling van aanvragen die ingediend zijn door personen die geregistreerd zijn bij het United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees (UNRWA - Organisatie van de Verenigde Naties voor hulpverlening aan Palestijnse vluchtelingen); de uitsluitingsgronden in het kader van subsidiaire bescherming; de socialezekerheidsvoorzieningen voor vluchtelingen met een tijdelijke verblijfsvergunning; de toepassing van 'veilig land'-begrippen; de nadere definitie van procedures inzake een beroep in tweede aanleg; en de gezinshereniging van niet-begeleide minderjarigen die meerderjarig worden nadat zij een verzoek hebben ingediend.

De uitvoering van de Europese migratieagenda is in 2018 voortgezet. Een samenvatting hiervan is te vinden in de

Mededeling van de Commissie over de uitvoering van de Europese migratieagenda. De relevante ontwikkelingen in de loop van 2018 getuigen van een gecoördineerde inspanning om een overgang te bewerkstelligen van ad-hocreacties naar duurzame, toekomstbestendige oplossingen op asielgebied. Hoewel er ook structurele oplossingen voor de lange termijn worden ontwikkeld, heeft de Commissie daarnaast een aantal maatregelen voor de korte termijn genomen om dringende zaken aan te pakken langs de westelijke, centrale en oostelijke Mediterrane routes, zoals ondersteuning van Marokko, het verbeteren van de omstandigheden van migranten in Libië (met een nadruk op de meest kwetsbare groepen), en het verder optimaliseren van de operationele werkstromen op de Griekse eilanden.

In Griekenland...

Bij de maatregelen stond het verbeteren van de leefomstandigheden in de hotspots centraal met een nadruk op het inspelen op de behoeften van de kwetsbare groepen.

In **Griekenland** is de hotspot-benadering gekoppeld aan de tenuitvoerlegging van de Verklaring EU-Turkije, die onder andere nieuwe zee- of landroutes voor illegale migratie vanuit Turkije naar de EU beoogt te voorkomen. Gezien de continue migratiedruk in Griekenland en het lage aantal terugkeerders, heeft de hotspot-benadering een essentiële rol gespeeld bij het stabiliseren van de situatie op de eilanden. Bij de maatregelen stond

het verbeteren van de leefomstandigheden in de hotspots centraal met een nadruk op het inspelen op de behoeften van de kwetsbare groepen. Deze inspanningen werden aangevuld door een grotere opvangcapaciteit op het vasteland en door nieuwe wetgeving inzake een nationaal voogdijsysteem voor minderjarigen. Tegelijkertijd heeft de overbevolking op de eilanden een zware druk gelegd op de infrastructuur, op de medische zorg en op het afvalbeheer. Daarnaast zijn de spanningen tussen migranten en delen van de bevolking toegenomen. In maart 2019, drie jaar na de Verklaring EU-Turkije, heeft de Commissie een verslag gepubliceerd met informatie over de cumulatieve resultaten gedurende de drie jaar dat die overeenkomst van kracht is geweest.

Opvallend is dat de onregelmatige opvang van personen vanuit Turkije naar de Griekse eilanden nog steeds 97% lager is dan in de periode voordat de verklaring operationeel werd, terwijl het verlies van mensenlevens op zee drastisch is afgenomen. In de loop van 2018 was er tegelijkertijd sprake van een significante toename van het aantal onregelmatige grensoverschrijdingen vanuit Turkije naar Griekenland via de landgrens. Ongeveer de helft van de personen die de grens overstaken, hadden de Turkse nationaliteit. Dit duidt erop dat het noodzakelijk is om de steun aan de grens te versterken. Sinds maart 2019 is er sprake van een hervestiging van 20 292 Syrische vluchtelingen van Turkije naar EU+-landen. In totaal is er 192 miljoen EUR uit het Asylum, Migration and Integration Fund (AMIF - Fonds voor asiel, migratie en integratie) toegewezen aan de ondersteuning van de legale toelating van Syriërs uit Turkije. Bovendien is er in de periode 2016-2019 in totaal 6 miljard EUR besteed via de Vluchtelingenfaciliteit voor Turkije. De helft van dat bedrag is

afkomstig uit EU-fondsen en de andere helft zijn individuele nationale bijdragen van EU+-landen. Er dient echter in de toekomst meer vooruitgang te worden geboekt wat de terugkeer van vluchtelingen van de Griekse eilanden naar Turkije betreft.

In Italië...

De EU-agentschappen hebben de steun voor de uitvoering van de hotspot-benadering voortgezet waarbij ze hun personeelsbezetting aan de bestaande behoeften hebben aangepast.

In **Italië** hebben de EU-agentschappen de steun voor de uitvoering van de hotspot-benadering voortgezet waarbij ze hun personeelsbezetting aan de bestaande behoeften hebben aangepast. Tot de EU-bijdrage aan de uitvoering van de hotspot-benadering in Italië 2018 behoorden onder andere het organiseren van een secundaire screening, het geven van medische ondersteuning en interculturele bemiddeling. Daarnaast heeft de EU financiële steun verleend en deskundigen beschikbaar gesteld ter ondersteuning van de screening, registratie en identificatie van migranten en het verstrekken van informatie aan die migranten.

In 2018 heeft het aan land brengen van migranten en vluchtelingen die op de Middellandse Zee gered zijn, een discussie in gang gezet over solidariteit, het delen van verantwoordelijkheid en

de ontwikkeling van een meer systematische en gecoördineerde EU-aanpak van de ontschepping, eerste ontvangst, registratie en herplaatsing. Tegen die achtergrond is voorgesteld om tijdelijke regelingen te gebruiken die als overbruggingsoplossing kunnen functioneren totdat de nieuwe Dublin-verordening van kracht wordt. Dit idee is overigens gebaseerd op de ervaringen met ad-hoc-oplossingen voor ontschepping zoals die in de zomer van 2018 zijn uitgevoerd. Deze tijdelijke regelingen zouden via een transparant, stapsgewijs werkplan ontwikkeld kunnen worden op basis van een analyse van de gemeenschappelijke belangen. Hierdoor zou een operationele en effectieve ondersteuning van de betrokken lidstaat door de Commissie, EU-agentschappen en andere lidstaten gewaarborgd kunnen worden.

Hervestiging en humanitaire toelatingen zijn belangrijke mechanismen voor een veilige en legale route naar de EU+ voor mensen die internationale bescherming nodig hebben. Tegelijkertijd wordt de druk hierdoor ietwat weggenomen bij landen met grote aantallen vluchtelingen.

In de jaren 2015-2017 zijn via de verschillende hervestigingsprogramma's van de EU in totaal 27 800 personen elders in Europa ondergebracht. Op grond van de nieuwe hervestigingsregeling van de EU hebben 20 EU-lidstaten toegezegd om eind oktober 2019 meer dan 50 000 hervestigingsplaatsen te creëren. Daarmee is dit initiatief de grootste hervestigingsoperatie in de EU tot nu toe. In maart 2019 hadden er al meer dan 24 000 van die hervestigingen plaatsgevonden. In aanvulling op de hervestigingsregeling van de EU spelen de nationale hervestigingsprogramma's ook een rol bij het creëren van een legale en veilige route

voor personen die bescherming nodig hebben. Tot slot leveren ook humanitaire toelatingsprogramma's een significante bijdrage aan het verwezenlijken van die doelstelling (met inbegrip van initiatieven van particuliere sponsors die in een aantal EU+-landen worden uitgevoerd).

Tijdelijke regelingen voor ontschepping zouden via een transparant, stapsgewijs werkplan ontwikkeld kunnen worden op basis van een analyse van de gemeenschappelijke belangen. Hierdoor zou een operationele en effectieve ondersteuning van de lidstaat die onder druk staat door de Commissie, EU-agentschappen en andere lidstaten gewaarborgd kunnen worden.

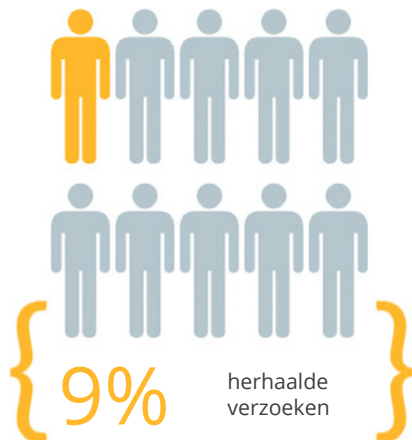
Belangrijkste bevindingen

Wat de externe dimensie van het Europese migratiebeleid in 2018 betreft, heeft de EU de samenwerking met externe partners voortgezet met het oog op een constructieve aanpak van de migratiekwestie middels een veelomvattend concept op basis van multilateralisme. Er is op dit gebied in 2018 onder andere belangrijke vooruitgang geboekt op de volgende punten: de toekenning van meer

financiële middelen voor de uitvoering van programma's in het kader van het EU-Noodtrustfonds voor Afrika en het Europees plan voor externe investeringen; de bestrijding van smokkelnetwerken via operationele maatregelen voor het verbeteren van de samenwerking op het gebied van de wetshandhaving; de bevordering van een ordelijke terugkeer en overname in overleg met partnerlanden en het verlenen van re-integratiesteun; de verbetering van het grensbeheer door het sluiten van overeenkomsten over gezamenlijke operaties aan beide zijden van gemeenschappelijke grenzen en door

trainingen en het uitwisselen van expertise; en de steunverlening met het oog op het beschermen van vluchtelingen en migranten in het buitenland. Tot de toekomstige stappen met betrekking tot de externe dimensie van het migratiebeleid van de EU behoren het sluiten van statusakkoorden met landen op de Westelijke Balkan; de ontwikkeling van nieuwe terugnameovereenkomsten met derde landen; en het uitbreiden van operationele partnerschappen met derde landen op het gebied van gemeenschappelijke onderzoeken, capaciteitsopbouw en het uitwisselen van verbindingsofficieren.

Internationale bescherming in de EU+

De 664 480 aanvragen voor internationale bescherming in de EU+ betekenen voor het derde opeenvolgende jaar een daling op dit vlak, deze keer met 10%. Hoewel het aantal aanvragen in 2018 opvallend stabiel is gebleven, maskeert die relatieve stabiliteit op EU-niveau dat er een aanzienlijke variatie tussen lidstaten en tussen individuele nationaliteiten bestaat.

In 2018 waren er 664 480 aanvragen voor internationale bescherming in de EU+-landen en dat betekent voor het derde opeenvolgende jaar een daling op dit vlak, deze keer met 10%. Circa 9% betrof herhaalde verzoeken. Het niveau van het aantal aanvragen in de EU+ is vergelijkbaar met 2014 toen er 662 165 aanvragen werden ingediend. Het volgende is interessant om te vermelden: hoewel het

aantal aanvragen in 2018 opvallend stabiel is gebleven, maskeert die relatieve stabiliteit op EU-niveau dat er een aanzienlijke variatie tussen lidstaten en tussen individuele nationaliteiten bestaat. Ook de migratiedruk aan de buitengrenzen van de EU is voor het derde opeenvolgende jaar gedaald. Er is sprake van een toename van de opsporingen op de westelijke Middellandse Zeeroute (meer dan een verdubbeling), waardoor dat aantal vrijwel gelijk is aan de opsporingen op de oostelijke Middellandse Zeeroute (in beide gevallen circa 57 000 personen).

De meeste aanvragers in de EU+ kwamen voornamelijk uit drie landen van herkomst, te weten Syrië (sinds 2013 13%), Afghanistan en Irak (allebei 7%). Meer dan een kwart van de aanvragers in 2018 (27%) was uit een van deze drie landen afkomstig.

Tot de top tien van landen van herkomst qua nationaliteit behoorden daarnaast Pakistan, Nigeria, Iran, Turkije (4% elk), Venezuela, Albanië en Georgië (3% elk).

Volgens de UNHCR bedroeg het aantal geregistreerde Syrische vluchtelingen in de buurlanden van Syrië (Irak, Jordanië, Libanon, Turkije en Egypte) en in andere Noord-Afrikaanse landen eind 2018 circa 5,7 miljoen personen.

Net als in voorgaande jaren was in 2018 iets meer dan twee derde van alle aanvragers man en een derde deel was vrouw. Vrijwel de helft van de aanvragers was tussen de 18 en 35 jaar oud en bijna een derde deel was minderjarig.

In 2018 hebben ongeveer 20 325 niet-begeleide minderjarigen een verzoek voor internationale bescherming in de EU+ ingediend en dat is een aanzienlijke daling (met 37%) ten opzichte van 2017. Het aandeel niet-begeleide minderjarigen op het totale aantal aanvragen was 3% en dat is vergelijkbaar met 2017. Bijna driekwart van alle aanvragen werd in slechts vijf EU+-landen ingediend: Duitsland, Italië, het Verenigd Koninkrijk, Griekenland en Nederland.

Wat de opvanglanden betreft, werden in 2018 de meeste asielaanvragen ingediend in Duitsland, Frankrijk, Griekenland, Italië en Spanje. Deze vijf landen namen gezamenlijk bijna driekwart van alle ingediende aanvragen in de EU+ voor hun rekening. Voor het zevende opeenvolgende jaar ontving Duitsland de meest aanvragen (184 180) ondanks een daling van 17% ten opzichte van 2017.

In Frankrijk stegen de aanvragen voor het vierde opeenvolgende jaar en wel tot 120 425 in 2018, het hoogste aantal tot nu toe. In 2018 was Griekenland het land met het op twee na hoogste aantal aanvragen in de EU+. Dat aantal nam voor het vijfde opeenvolgende jaar toe tot in totaal 66 965 aanvragen. In Italië was er sprake van een significante verandering omdat het aantal aanvragen in dit land met 53% daalde. Spanje nam ook in 2018 de vijfde plaats in qua aantal aanvragen, hoewel dat aantal toenam van 36 605 in 2017 tot 54 050 in 2018.

Dit illustreert de verschillen die er tussen de afzonderlijke landen bestaan waarnaar in het begin van dit gedeelte al werd verwezen: de algemene daling van de aanvragen tussen 2017 en 2018 in de EU+ van 11% kwam voor rekening van iets meer dan de helft van alle EU+-landen. In de overige landen nam het aantal aanvragen juist toe, in sommige landen

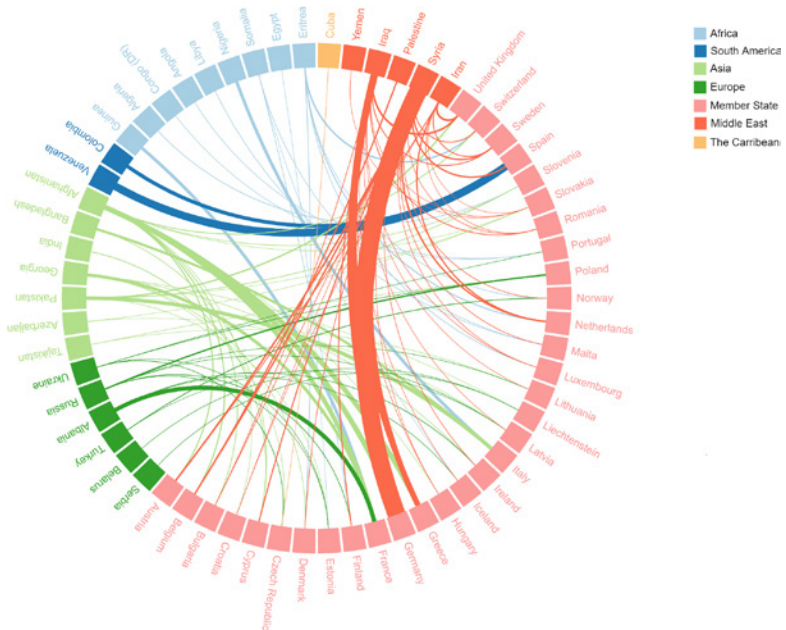
zelfs significant. Per hoofd van de bevolking bestond de top vijf van opvanglanden in 2018 uit **Cyprus, Griekenland, Malta, Liechtenstein** en **Luxemburg**.

De belangrijkste asielstromen (meer in het bijzonder opgesplitst naar nationaliteiten in de opvanglanden) geven een ietwat genuanceerder beeld dan wanneer er uitsluitend naar de landen van herkomst en de opvanglanden wordt gekeken.

De tien belangrijkste toestromen van asielzoekers c.q. vluchtelingen in 2018 deden zich in Duitsland, Frankrijk, Griekenland en Spanje voor. Italië stond niet aan de ontvangende kant van de tien grootste asielstromen, hoewel het land in totaal op de vierde plaats van opvanglanden staat; dit is waarschijnlijk een gevolg van een afname van de specifieke nationaliteiten die in Italië een aanvraag indienen en ook van de diversificatie van de aanvragen.

De tien grootste stromen bestonden uit zeven nationaliteiten die in 2018 alle zeven tot de top tien van de herkomstnationaliteiten behoorden: Ondanks de afname van het aantal aanvragen in het algemeen, ving Duitsland zes van de tien grootste asielstromen van specifieke nationaliteiten op: Syriërs, Irakezen, Afghanen, Iraniërs, Nigerianen en Turken. Griekenland ving twee van de belangrijkste stromen op (Syriërs naar Griekenland en Afghanen naar Griekenland). Zowel Spanje als Frankrijk ving slechts één van de belangrijkste asielstromen op: Venezolanen naar Spanje (de op één na grootste toestroom naar een EU+-land in 2018) en Afghanen naar Frankrijk. Pakistanen, Albanen en Georgiërs stonden weliswaar in de top tien van herkomstnationaliteiten in de EU+ in het algemeen.

Meeste aanvragen voor internationale bescherming in 2018, per EU+-land en herkomstnationaliteit

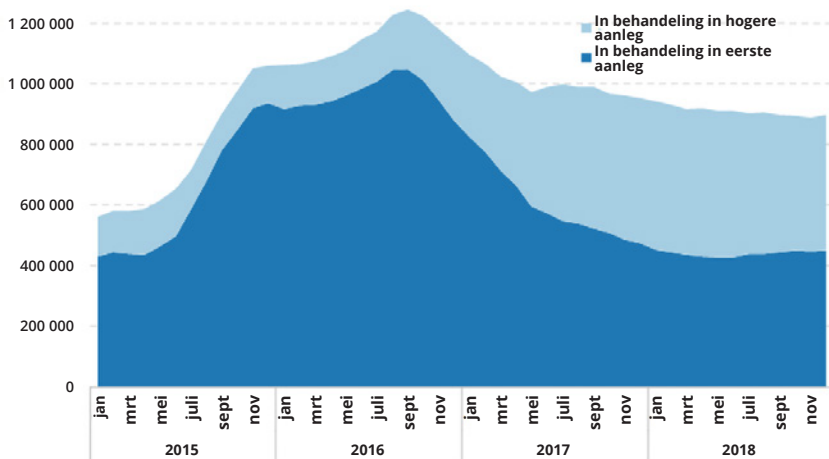
Bron: Eurostat.

In 2018 werden in de EU+-landen ongeveer 57 390 aanvragen ingetrokken, dat is circa half zo veel als in 2017. De verhouding ingetrokken aanvragen / totale aantal in de EU+ ingediende aanvragen, was 9% lager dan een jaar eerder. Volgens gegevens van het EASO ging het in circa 80% van de gevallen om impliciete intrekkingen en dat is vergelijkbaar met voorgaande jaren.

Wat het aantal zaken in behandeling betreft, waren eind 2018 ongeveer 896 560 aanvragers in de EU+ in afwachting van een definitieve beslissing. Dat is een daling van 6% ten opzichte van 2017.

Het aantal zaken dat eind 2018 nog in behandeling was, lag aanzienlijk hoger dan aan het eind van 2014; voor het tweede opeenvolgende jaar was er echter wel sprake van een daling. Het is vermeldenswaard dat het aantal zaken in behandeling in eerste aanleg bijna gelijk was aan het aantal zaken in behandeling in tweede en hogere aanleg (in beide gevallen zo'n 448 000 zaken). Dat betekent dat de druk op de nationale asielstelsels eind 2018 evenwichtig verdeeld lijkt te zijn tussen asielautoriteiten en gerechtelijke instanties.

Zaken in behandeling in eerste (donkerblauw) en definitieve (lichtblauw) aanleg, 2015-2018

Bron: data Eurostat en EASO EPS

De top vijf van nationaliteiten die nog in afwachting zijn van een definitieve beslissing is hetzelfde als in 2017, te weten **Afghanen, Syriërs, Irakezen, Nigerianen en Pakistanen**. Voor elk van deze nationaliteiten is het aantal zaken in behandeling weliswaar kleiner geworden, maar samen vormden zij nog steeds meer dan de helft van de nog niet afgeronde zaken in de EU+. Eind 2018 was **Duitsland** op alle juridische niveaus opnieuw het land met de meeste zaken in behandeling, ondanks een kleine afname vergeleken met het jaar daarvoor. **Italië** bleef wat betreft de EU+-landen op de tweede plaats staan, maar ten opzichte van eind 2017 is het aantal openstaande zaken wel met bijna een derde afgenomen.

Spanje kende de grootste stijging van zaken in behandeling. Er was eind 2018 sprake van een verdubbeling tot bijna 79 000 zaken. Ook Griekenland liet een aanzienlijke absolute toename zien. In dit land steeg het aantal openstaande

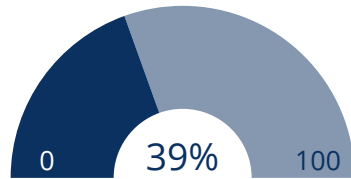
zaken tot boven de 76 000. Frankrijk rapporteerde eveneens meer zaken in behandeling dan het voorgaande jaar (bijna 53 000). Tegelijkertijd nam het aantal openstaande zaken in ongeveer de helft van de EU+-landen af. In zes landen betroeg die daling meer dan 1 000 zaken. In vier van die zes landen (Duitsland, Italië, Oostenrijk en Zweden) was er zelfs sprake van een daling van meer dan 10 000 zaken.

In het algemeen lijken de ontwikkelingen in het aantal openstaande zaken grotendeels verband te houden met het aantal nieuwe asielaanvragen. De landen met de grootste daling van het aantal zaken in behandeling, waren ook de landen met de grootste daling van het aantal asielaanvragen gedurende 2018. En omgekeerd kenden de drie landen met de grootste stijging van de openstaande zaken ook de grootste stijging van het aantal asielaanvragen.

In 2018 werden in de EU+-landen 601 525 beslissingen in eerste aanleg genomen, ruim 39% minder dan in 2017. Dat betekent dat er in de EU+ over heel 2018 meer aanvragen zijn ingediend dan dat er beslissingen zijn genomen. De meeste beslissingen (367 310 c.q. 61%) waren negatief; er werd geen enkele vorm van bescherming toegekend. Circa 234 220 beslissingen waren positief; het merendeel van die beslissingen betrof het verlenen van de vluchtelingenstatus (129 685 c.q. 55% van alle positieve beslissingen), een kleiner percentage van de aanvragers kreeg subsidiaire bescherming (63 100 c.q. 27%) of humanitaire bescherming (41 430 c.q. 18%). Hoewel er ten opzichte van het vorige verslagjaar in totaal minder positieve beslissingen zijn genomen, was het percentage positieve beslissingen waarin een vluchtelingenstatus werd toegekend, hoger. Wat het aantal beslissingen in eerste aanleg in elk land betreft, werden de meeste beslissingen in **Duitsland** (30% van alle beslissingen), **Frankrijk** (19%) en **Italië** (16%) genomen. Samen waren deze drie landen verantwoordelijk voor circa twee derde van alle uitgevaardigde beslissingen in de EU+.

Het totale erkenningspercentage van beslissingen in eerste aanleg in de EU+ bedroeg 39% in 2018, een afname met 7 procentpunten ten opzichte van het voorgaande jaar. Deze afname werd voornamelijk veroorzaakt door een daling van de erkenningspercentages voor een aantal herkomstnationaliteiten, met name met betrekking tot de nationaliteiten waarvoor een groot aantal beslissingen is uitgevaardigd. Ten opzichte van 2017 werden er lagere erkenningspercentages gerapporteerd voor aanvragers uit Somalië, Iran, Irak, Eritrea en Syrië. Daarentegen waren er hogere erkenningspercentages voor aanvragers uit Venezuela, China, El Salvador en Turkije.

De hoogste erkenningspercentages in de EU+ in 2018 betroffen aanvragers uit Jemen (89%), Syrië (88%) en Eritrea (85%). De laagste erkenningspercentages werden voor Moldavië (1%), Noord-Macedonië (2%) en Georgië (5%) gerapporteerd.

Het totale erkenningspercentage van beslissingen in eerste aanleg in de EU+ bedroeg 39%, een afname met 7% ten opzichte van het voorgaande jaar. Hoewel er ten opzichte van het vorige verslagjaar in totaal minder positieve beslissingen zijn genomen, was het percentage positieve beslissingen waarin een vluchtelingenstatus werd toegekend, hoger.

De erkenningspercentages lopen per EU+-land echter uiteen, zowel wat betreft de relatief lage als hoge waarden van deze percentages, vooral voor aanvragers uit Afghanistan, Iran, Irak en Turkije. De variatie in die erkenningspercentages was kleiner voor aanvragers uit Albanië, Bangladesh, Nigeria, Eritrea en Syrië.

Wat het individuele staatsburgerschap betreft, bestaan er verschillen in de erkenningspercentages tussen de EU+-landen. Tot op zekere hoogte kan dit duiden op een gebrek aan harmonisatie in de besluitvorming (door een verschillende beoordeling van de situatie in een land van herkomst, een verschillende interpretatie van rechtsbegrippen, of door nationale jurisprudentie). Dit zou er echter ook op kunnen duiden, zelfs als het om aanvragers uit hetzelfde land van herkomst gaat, dat sommige EU+-landen personen opvangen die om zeer uiteenlopende redenen voor bescherming in aanmerking komen, zoals specifieke etnische minderheden, mensen uit bepaalde regio's binnen een land of niet-begeleide kinderen.

Voor de behandeling van verzoeken om internationale bescherming in eerste aanleg kunnen de lidstaten gebruikmaken van speciale procedures, zoals de versnelde procedure, de grensprocedure of de procedure bij voorrang. Deze procedures zijn in overeenstemming met de grondbeginselen en waarborgen die in de Europese asielwetgeving zijn verankerd. In de EU+-landen is het percentage afwijzingen in eerste aanleg via versnelde of grensprocedures aanzienlijk hoger dan bij beslissingen via normale procedures. Er zijn ook zaken waarin via speciale procedures internationale bescherming wordt verleend. Volgens gegevens die zijn uitgewisseld in het kader van het systeem van vroegtijdige waarschuwing en paraatheid van het EASO, bedroeg het erkenningspercentage voor beslissingen in eerste aanleg via versnelde procedures 11%. Voor grensprocedures was dat 12%.

Wat de beslissingen betreft die na beroep of bezwaar zijn genomen, hebben de EU+-landen 314 915 beslissingen in tweede of hogere aanleg uitgevaardigd

in 2018, een stijging van 9% ten opzichte van 2017. Daarnaast werd in een groter percentage definitieve beslissingen in 2018 een of andere vorm van bescherming toegekend: het erkenningspercentage van beslissingen die in definitieve aanleg zijn genomen, was 37% (in 2017 was dit 33%). Driekwart van alle beslissingen in 2018 zijn door drie EU+-landen genomen: Duitsland, Frankrijk en Italië. Een belangrijke ontwikkeling was de scherpe toename van het aantal definitieve beslissingen met betrekking tot aanvragers uit West-Afrikaanse landen, zoals Gambia, Ivoorkust, Nigeria en Senegal.

Wat het functioneren van het Dublin-systeem betreft, kunnen op basis van EASO-gegevens de volgende ontwikkelingen in het verslagjaar worden gerapporteerd. Zo is gebleken dat het aantal beslissingen over Dublin-verzoeken over het algemeen met 5% is afgenomen. Bovendien hebben 28 EU+-landen periodiek gegevens uitgewisseld over de beslissingen die zij in 2018 ontvangen hebben op hun uitgaande Dublin-verzoeken. Het Verenigd Koninkrijk heeft voor de periode augustus – december 2018 gegevens beschikbaar gesteld. De 28 EU+-landen hebben 138 445 beslissingen ontvangen op hun uitgaande Dublin-verzoeken. Indien rekening wordt gehouden met de deelrapportage van het Verenigd Koninkrijk neemt dat aantal toe tot 139 984. In 2018 was de verhouding van de ontvangen

Dublin-beslissingen tot de asielaanvragen 23%, een kleine stijging ten opzichte van 2017. Dit kan betekenen dat een aanzienlijk aantal personen dat om internationale bescherming verzoekt, secundaire bewegingen in de EU+-landen blijft maken. **Duitsland** en **Frankrijk** ontvingen de meeste beslissingen over Dublin-verzoeken, respectievelijk 37 en 29%. Tot de andere landen met een hoge respons in 2018 behoren **Nederland**, **België**, **Oostenrijk**, **Italië**, **Zwitserland** en **Griekenland**. Ten opzichte van 2017 waren de belangrijkste veranderingen de significante toenames van het aantal Dublin-beslissingen dat door **Griekenland** en **Spanje** is genomen. Tegelijkertijd was er een afname van het aantal zaken waarin de discretionaire bepaling tegen Griekenland werd gebruikt. Deze afname was echter zeer klein vergeleken met de stijging van de Griekse beslissingen.

Het totale erkenningspercentage voor beslissingen over Dublin-verzoeken in 2018 was 67% (2017: 75%). Dit percentage loopt echter nog steeds uiteen voor de verschillende EU+-landen. In 2018 hadden de meeste Dublin-beslissingen betrekking op burgers uit Afghanistan (9% van het totaal), Nigeria (8%), Irak (6%) en Syrië (6%). In 2018 werd bovendien meer dan 12 300 maal een beroep gedaan op artikel 17, lid 1, van de Dublin-verordening (ook wel aangeduid als de discretionaire of soevereiniteitsbepaling). In bijna twee derde van deze zaken is de discretionaire bepaling in Duitsland toegepast.

In twee vijfde deel van de gevallen waarin een beroep is gedaan op artikel 17, lid 1, werd Italië aangeduid als het partnerland waar een verzoek naartoe gezonden had kunnen worden. In 22% van de gevallen

werd Griekenland genoemd en in 9% van de gevallen was dat Hongarije. De rapporterende landen verrichtten in 2018 meer dan 28 000 overdrachten. Op basis van de gegevens van de 26 EU+-landen die zowel in 2017 als 2018 periodieke rapportages hebben ingediend, is het totale aantal uitgevoerde overdrachten met circa 5% toegenomen. Bijna een derde deel van de overdrachten in 2018 is door **Duitsland** uitgevoerd, terwijl ook **Griekenland** en **Frankrijk** verantwoordelijk waren voor een groot aantal overdrachten. Meer dan de helft van de overgedragen personen is naar **Duitsland** en **Italië** gegaan. Andere landen die een aanzienlijk aantal overgedragen personen hebben opgevangen, zijn **Frankrijk**, **Zweden**, het **Verenigd Koninkrijk**, **Spanje** en **Zwitserland**.

In het algemeen hielden de belangrijkste ontwikkelingen in de EU+-landen met betrekking tot de Dublin-procedures verband met het aantal te behandelen zaken; met ingrijpende organisatorische wijzigingen in een aantal EU+-landen; met de beoordeling van wat in het kader van de Dublin-procedures in het beste belang van kinderen is; met de hernieuwde verzoeken door sommige EU+-landen aan Griekenland om aanvragers over te nemen / terug te nemen; met het sluiten van bilaterale overeenkomsten tussen een aantal EU+-landen om de Dublin-procedures te bespoedigen en de opties voor overdrachten te verbeteren; en met maatregelen om in het kader van de Dublin-procedures een correcte en tijdige identificatie van kwetsbare aanvragers en hun behoeften te waarborgen. Net als in 2016 en 2017 werden de Dublin-overdrachten naar Hongarije in 2018 (geheel of gedeeltelijk) opgeschort.

Belangrijke ontwikkelingen op nationaal niveau

Een aantal EU+-landen **heeft de wet- en regelgeving** op het gebied van de internationale bescherming aangepast. Zo zijn er ingrijpende wijzigingen aangebracht door onder andere Oostenrijk, België, Frankrijk, Hongarije, Italië en Slowakije. Ook andere landen hebben hun wetgeving op diverse gebieden aangepast wat de asielsituatie betreft. In een poging om de integriteit van hun nationale asielstelsels te kalibreren, hebben de EU+-landen in 2018 beleidsmaatregelen en praktijken ingevoerd om snel ongefundeerde aanvragen voor bescherming in kaart te kunnen brengen. Zo wordt tegelijkertijd gewaarborgd dat er geen tijd en geld aan dergelijke claims wordt verspild.

Tot die **maatregelen** behoren inspanningen om zo snel mogelijk de identiteit van aanvragers vast te kunnen stellen (inclusief hun leeftijd, land van herkomst en reisroute) en om alle potentiële veiligheidsrisico's te evalueren. Daarnaast zijn er maatregelen genomen om de geloofwaardigheid van de verklaringen van aanvragers beter te kunnen controleren en om vast te stellen of personen die internationale bescherming genieten die bescherming nog steeds nodig hebben. De verbeteringen in het verstrekken van informatie aan aanvragers en personen die bescherming genieten over hun rechten en plichten in elke fase van het proces, is mede bedoeld om een ongewild misbruik van de asielprocedure te voorkomen.

Om de **efficiëntie van de asielstelsels te verbeteren** is er in het kader van initiatieven van de EU+-landen nadruk gelegd op de reorganisatie van procedures teneinde de toewijzing en het gebruik van de beschikbare middelen te optimaliseren. Ook is er speciale aandacht uitgegaan naar het verzamelen van informatie van de aanvragers in heel vroege stadia van het proces;

naar een uitgebreidere digitalisering en het gebruik van nieuwe technologieën; en naar het toepassen van procedures bij voorrang en versnelde procedures bij aanvragen. Tot slot omvatten de maatregelen in 2018 om de betere kwaliteit van het functioneren van de asielstelsels te blijven waarborgen o.a. trainingen van medewerkers (afhankelijk van de actuele behoeften in de EU+-landen), de herziening van het bestaande voorlichtingsmateriaal en het invoeren van systemen voor kwaliteitscontrole en ondersteunende tools voor de besluitvorming rondom aanvragen voor bescherming.

Het EASO heeft ook in 2018 in overeenstemming met zijn mandaat gefunctioneerd: het Bureau faciliteerde de praktische samenwerking tussen lidstaten en verleende steun aan landen waar de asiel- en opvangstelsels onder druk stonden.

Het EASO heeft ook in 2018 in overeenstemming met zijn mandaat gefunctioneerd: het Bureau faciliteerde de praktische samenwerking tussen EU+-landen en verleende steun aan landen waar de asiel- en opvangstelsels onder druk stonden, te weten Bulgarije (waar het

speciale ondersteuningsplan is voltooid), Cyprus, Italië en Griekenland. Die ondersteuning is afgestemd op de behoeften van elk land en bestond onder meer uit het verstrekken van informatie aan aanvragers; registraties en overname- en terugnameverzoeken in het kader van de Dublin-procedures; het organiseren van activiteiten op COI-gebied (het verzamelen van informatie over de landen van herkomst); het vergroten van de opvangcapaciteit, met name met betrekking tot

niet-begeleide minderjarigen; het verlenen van ondersteuning bij de asielprocedure, opvang en capaciteitsopbouw in het kader van de uitvoering van het CEAS; en het bieden van ondersteuning bij het beheer van de achterstand in de te behandelen zaken. Het EASO heeft ook de dialoog met maatschappelijke organisaties geïntensiveerd door de organisatie van themabijeenkomsten over essentiële onderwerpen.

Functioneren van het CEAS

In 2018 hebben EU+-landen een aantal veranderingen in de eerste fasen van de asielprocedure doorgevoerd teneinde zo veel mogelijk informatie van aanvragers te verzamelen in een zo vroeg mogelijk stadium.

Er hebben in 2018 belangrijke ontwikkelingen plaatsgevonden op de voornaamste thematische gebieden van het gemeenschappelijk Europees asielstelsel (Common European Asylum System - CEAS):

Wat de toegang tot de asielprocedure betreft, hebben de EU+-landen in het verslagjaar in het algemeen een aantal veranderingen in de eerste fasen van de procedure doorgevoerd teneinde zo veel mogelijk informatie van aanvragers te verzamelen in een zo vroeg mogelijk stadium. Tot die veranderingen behoren het opzetten van opvangcentra, het invoeren van nieuwe technologieën voor een betere identificatie van aanvragers, en het instellen van meer verplichtingen voor aanvragers om met de autoriteiten samen te werken en om in een vroeg stadium van de procedure de noodzakelijke documentatie te verschaffen. Er wordt ook meer informatie aan aanvragers over de procedure verstrekt, met inbegrip van informatie over een vrijwillige terugkeer. Tegelijkertijd heeft de discussie over de ontschepping van migranten die op zee in het Middellandse Zeegebied zijn gered, fundamentele vragen opgeroepen over een mogelijke structurele Europese aanpak met het

oog op een veilige en effectieve toegang tot de procedure voor mensen die op zee zijn gered. In dat verband hebben uiteenlopende vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties in sommige EU+-landen hun bezorgdheid kenbaar gemaakt over de effectieve toegang tot het grondgebied en tot de asielprocedure, inclusief het feit dat mensen meteen aan de grens teruggestuurd werden enerzijds en de praktische obstakels om op effectieve wijze en binnen een redelijke termijn toegang tot de procedure te krijgen anderzijds.

Mensen die internationale bescherming nodig hebben, moeten geïnformeerd worden over de beschikbare middelen om aan hun behoeften op beschermingsgebied en hun persoonlijke omstandigheden bij aankomst in Europa tegemoet te komen. Zowel de nationale overheden als maatschappelijke organisaties van de EU+-landen hebben ook in 2018 getracht om accurate en uitgebreide informatie te verschaffen aan mensen die behoefte hebben aan internationale bescherming. Daarnaast is er door de EU+-instanties nu ook informatie verstrekt over de rechten en plichten in verband met die bescherming en over de integratie. Daartoe zijn in de gastlanden onder andere voorlichtingsbijeenkomsten georganiseerd voor aanvragers of voor mensen met een vluchtelingen- of subsidiaire beschermingsstatus. Toegang tot informatie voor niet-begeleide minderjarigen bleef in 2018 een van de topprioriteiten in de EU+. In het verslagjaar zijn er bovendien meer nieuwe media-tools en technologieën ingezet om die toegankelijkheid te verbeteren.

Een adequate rechtsbijstand en juridische vertegenwoordiging zijn eveneens noodzakelijke voorwaarden voor een effectieve toegang van aanvragers tot de asielprocedure. In 2018 hebben EU+-landen op het gebied van de rechtsbijstand en juridische vertegenwoordiging veranderingen doorgevoerd wat de uitbreiding van die bijstand in de verschillende fasen van de asielprocedure betreft en, in sommige gevallen, zijn er andere partijen ingeschakeld om juridische diensten te verlenen. In aanvulling op de initiatieven van overheidsinstanties hebben maatschappelijke organisaties, met name organisaties met operationele ervaring, ook een bijdrage geleverd aan het in kaart brengen van moeilijkheden en obstakels.

Een doeltreffende tolkservice is in elke fase van de asielprocedure (waaronder toegang tot de procedure, de aanvraag, de behandeling en een eventueel beroep) een absolute voorwaarde voor een adequate communicatie tussen aanvragers en autoriteiten. Ondanks de afname van het aantal aanvragen in 2018 was de talendiversiteit van een vergelijkbaar niveau als in 2017, waardoor de beschikbaarheid van adequate tolkdiensten in de asielprocedure nog steeds van groot belang is.

In het algemeen is er in de nationale wettelijke en beleidskaders weinig veranderd met betrekking tot de tolkdiensten. Er is slechts sprake van kleine aanpassingen met het oog op het verduidelijken van de procedurele aspecten rondom het beschikbaar stellen van die tolkdiensten. Tot de moeilijkheden die op dit gebied op uitlopende momenten in de EU+-landen zijn geconstateerd, behoren een tekort aan beschikbare tolken in bepaalde fasen van de asielprocedure en de ontoereikende kwalificaties van de tolken die tijdens de procedure zijn ingezet.

Wat de behandeling van verzoeken om internationale bescherming in eerste aanleg betreft, kunnen lidstaten gebruikmaken van speciale procedures, zoals de versnelde procedure, de grensprocedure of de procedure bij voorrang. Deze procedures zijn in overeenstemming met de grondbeginselen en waarborgen die in de Europese asielwetgeving zijn verankerd. In **Italië** zijn middels de zogeheten Immigratie- en Veiligheidsverordening vereenvoudigde en versnelde procedures ingevoerd voor het behandelen van aanvragen teneinde frauduleuze aanvragen te voorkomen en de verwerkingstijden te verminderen. In 2018 is in het kader van de Verklaring EU-Turkije de uitvoering van een specifieke versnelde grensprocedure in **Griekenland** voortgezet. Deze procedure is van toepassing op personen die op de eilanden Lesbos, Chios, Samos, Leros en Kos een aanvraag voor internationale bescherming indienen. In **Frankrijk** zijn er onder andere veranderingen aangebracht in de termijnen die gehanteerd worden in het kader van de versnelde procedures. In een aantal EU+-landen zijn er met betrekking tot de ontvankelijkheidsprocedures nieuwe voorwaarden ontwikkeld voor de 'niet-ontvankelijk-verklaring'. Daarnaast is met enige regelmaat gebruikgemaakt van het begrip 'veilig land', waarbij sommige landen het nationale overzicht van veilige landen van herkomst hebben geëvalueerd en aangepast.

In 2018 zijn de voorwaarden voor de reguliere procedures in eerste aanleg op nationaal niveau relatief stabiel gebleven in de EU+-landen. Ingrijpende wijzigingen in de wet- en regelgeving en in het beleid die bijvoorbeeld te maken hebben met de **Toegang tot de procedure** of met de **Speciale procedures** waren weliswaar van invloed op dit aspect, maar in het algemeen hebben de landen geen substantiële wijzigingen gerapporteerd

die tot een volledige herziening van de wetgeving, het beleid en de praktijken voor de reguliere procedure hebben geleid. De doorgevoerde wijzigingen zijn voornamelijk bedoeld om het proces in het algemeen efficiënter te maken op een vergelijkbare wijze als is weergegeven in het Jaarverslag over 2017.

Tolkdiensten zijn een belangrijke voorwaarde voor een effectieve procedure

In 2018 was de talendiversiteit van een vergelijkbaar niveau als in 2017, waardoor de beschikbaarheid van adequate tolkdiensten in de asielprocedure nog steeds van groot belang is.

Tot de doorgevoerde wijzigingen behoorden de herziene termijnen voor de asielprocedure; de invoering van nieuwe technologieën voor het elektronisch beheer van aanvragen; veranderingen in de persoonlijke omstandigheden die relevant zijn voor een aanvraag; de beschikbaarheid van rechtsbijstand in eerste aanleg; een intensievere samenwerking en communicatie tussen de verschillende autoriteiten in eerste aanleg; veranderingen in de redenen voor uitsluiting; en initiatieven voor een permanente ondersteuning en begeleiding van medewerkers die betrokken zijn bij het besluitvormingsproces in eerste aanleg.

Wat de opvang betreft, speelden de ontwikkelingen in de EU+-landen zich in 2018 met name af op het gebied van de algemene organisatie van de

opvangsystemen als reactie op de trends in de aanvragen, met inbegrip van de herverdelings- en plaatsingsregelingen en de wijzigingen in de aard van de opvangfaciliteiten. In sommige landen is die opvangcapaciteit aanzienlijk teruggebracht, terwijl andere landen juist maatregelen moesten nemen om het aantal beschikbare plaatsen te vergroten teneinde in te kunnen spelen op de toename van het aantal aanvragen op nationaal niveau. De organisatie van de opvangvoorzieningen is in het verslagjaar ingrijpend gewijzigd als gevolg van het grotere aantal opvangcentra in de EU+-landen. Bij veel initiatieven is ook getracht om de kwaliteit van de opvangvoorzieningen te verbeteren door een betere coördinatie tussen de betrokken partijen, door het gebruik van instrumenten voor de monitoring en door een beter onderhoud van de faciliteiten.

Daarnaast hebben veel landen prioriteit gegeven aan het voorkomen van veiligheidsproblemen of conflicten bij de opvangfaciliteiten. Dat is op uiteenlopende manieren aangepakt, bijvoorbeeld door wijziging van de interne regels en het creëren van specifieke opvangfaciliteiten voor aanvragers die de bestaande regels binnen de opvangvoorzieningen niet eerbiedigen. De rechtbanken hebben zich met name gebogen over de aard van de opvangrechten van aanvragers, zoals de termijn dat aanvragers recht hebben op materiële opvangvoorzieningen en hun vrijheid van beweging. Ook zijn er initiatieven in gang gezet om de toegang tot de arbeidsmarkt te bevorderen voor aanvragers die een goede kans op bescherming maken. Het leren van de taal van het betreffende land en cursussen over de gangbare sociale normen en waarden zijn in sommige gevallen verplicht gesteld voor aanvragers.

Op het gebied van detentie zijn er in een aantal EU+-landen nieuwe wetten, amendementen of overheidsvoorschriften ingevoerd om zowel voor asiel- als terugkeerprocedures de redenen voor detentie en mogelijke alternatieven verder af te bakenen of uit te breiden. Zo hebben landen bijvoorbeeld nader toegelicht wanneer er sprake is van een mogelijke bedreiging van de openbare orde of van risico's op onderduiking. Bovendien zijn er stappen ondernomen om de ondersteuning van kwetsbare gedetineerden te verbeteren en om de transparantie rondom de detentieprocedures te vergroten. Net als in 2017 werden er in de loop van 2018 in diverse EU+-landen nieuwe wettelijke bepalingen van kracht die de bewegingsvrijheid of het verblijf van personen in de opvangcentra beperken. Andere veranderingen in het detentiebeleid hadden betrekking op de geldende termijnen en op het vergroten van de detentiecapaciteit. In een aantal landen hebben maatschappelijke organisaties hun bezorgdheid geuit over een onterechte toepassing van de asielwetgeving in de EU met betrekking tot de detentie van asielzoekers en over de beschermingsmaatregelen voor asielzoekers en vluchtelingen in de detentieprocedure.

Wat de procedures in tweede aanleg betreft, zijn de wetgeving, het beleid en de praktijken in de EU+-landen in 2018 redelijk stabiel gebleven. Er zijn op dit vlak slechts wat kleine aanpassingen aangebracht. De invloed van rechtbanken en tribunalen lijkt in de procedures in tweede aanleg echter groter te zijn geworden. Aangezien veel aanvragen in het verslagjaar in procedures in tweede aanleg terecht zijn gekomen, hebben rechtbanken en tribunalen meer gelegenheid gehad om een nadere toelichting op hun uitspraken te geven waardoor er meer duidelijkheid rondom de asielprocedure is ontstaan.

Dat heeft in een aantal EU+-landen meer concreet geleid tot veranderingen in de wetgeving, het beleid en de praktijken als gevolg van uitspraken van Europese of nationale rechtbanken. Tot de ontwikkelingen op dit gebied behoren veranderingen in de gehanteerde termijnen, het verlenen van rechtsbijstand en 'het recht om te blijven' in afwachting van een beslissing in tweede aanleg.

Aangezien veel aanvragen in 2018 in procedures in tweede aanleg terecht zijn gekomen, hebben rechtbanken en tribunalen meer gelegenheid gehad om een nadere toelichting op hun uitspraken te geven waardoor er meer duidelijkheid rondom de asielprocedure is ontstaan.

Over het algemeen hebben de EU+-landen in 2018 de informatie over de landen van herkomst (Country of Origin Information – COI) verder verbeterd en voor meer kwaliteitswaarborgen gezorgd. De EU+-landen hebben een breed scala aan periodieke en nieuwe publicaties geproduceerd en uitgewisseld. Deze werden vaak via het COI-portaal van het EASO beschikbaar gesteld. Die COI-publicaties waren veelal gebaseerd op

feitenonderzoek van EU+-landen in derde landen. De algemene tendens hierbij was dat veel nationale COI-eenheden hun samenwerking met het EASO en hun tegenhangers in andere landen hebben voortgezet, onder meer in het kader van de COI-netwerken van het EASO.

Het EU-asielacquis omvat regels over de identificatie van en steunverlening aan asielzoekers die speciale procedurele waarborgen nodig hebben (vooral als gevolg van marteling, verkrachting of andere vormen van psychisch, lichamelijk of seksueel geweld). Een van de belangrijkste groepen wordt gevormd door niet-begeleide minderjarigen die bescherming zoeken en die niet onder de zorgverantwoordelijkheid van een volwassene vallen. De aanwezigheid van niet-begeleide minderjarigen heeft tot een aantal ontwikkelingen in de EU+-landen geleid. Daartoe behoorden met name aanpassingen in de opvangcapaciteit voor niet-begeleide minderjarigen (afhankelijk van de relevante toestroom) en een verbetering van de gespecialiseerde opvangfaciliteiten; een verbetering van de zorg door onder meer een effectievere samenwerking tussen nationale autoriteiten en de betrokken partijen in de non-profitsector; meer investeringen in de kwaliteit en kwantiteit van familiegerelateerde zorg; de invoering van maatregelen voor een vroegtijdige identificatie en procedurele waarborgen met het oog op het welzijn en de sociale ontwikkeling van minderjarigen; het gebruik van nieuwe technologieën om de leeftijd te bepalen; en maatregelen om de deskundigheid van medewerkers die met die minderjarigen te maken krijgen, te vergroten. Met betrekking tot andere kwetsbare groepen is er met name meer nadruk gelegd op gespecialiseerde opvangvoorzieningen en -diensten: veel landen hebben gespecialiseerde faciliteiten en mechanismen voor identificatie

en doorverwijzing gecreëerd. In een aantal landen hebben maatschappelijke organisaties hun bezorgdheid kenbaar gemaakt over de opvangsituatie van kwetsbare personen en over het gebrek aan een structurele en op maat gemaakte ondersteuning.

Personen aan wie in een EU+-land een vorm van internationale bescherming is verleend, kunnen als gevolg van die status aanspraak maken op een reeks rechten en voordelen. Specifieke rechten voor personen die internationale bescherming genieten, zijn gewoonlijk vastgelegd in de nationale wetgeving en beleidsmaatregelen. Met betrekking tot de bescherming in EU+-landen waren veranderingen in de wetgeving, het beleid en de praktijken in 2018 voornamelijk gericht op mensen die recht hebben op internationale bescherming en op grotere groepen burgers uit derde landen of personen met een migrantenachtergrond (afhankelijk van de situatie in de betreffende landen).

Er zijn geen duidelijke, overkoepelende trends in de EU+ waarneembaar omdat de ontwikkelingen afhankelijk waren van de specifieke profielen van de personen die internationale bescherming genoten en van de algemene kenmerken van de migratie in een nationale context. Er zijn echter wel twee gebieden waarop zich een aantal ontwikkelingen heeft voorgedaan: de periodieke evaluatie van de beschermingsstatussen enerzijds en het aanbieden van taal- en sociaal-culturele cursussen gekoppeld aan de (beroeps-) opleiding anderzijds.

Wat de terugkeer betreft, hadden de landen in de EU+ ook in 2018 veel moeite om de personen van wie de asielaanvraag was afgewezen naar het land van herkomst terug te sturen. Dit wordt ook weerspiegeld in het relatief lage

percentage van mensen die daadwerkelijk teruggekeerd zijn. In zijn jaarlijkse risicoanalyse (in dit geval voor 2019) heeft Frontex aangegeven dat het aantal daadwerkelijk teruggekeerde personen in 2018 wederom is achtergebleven bij de besluiten die de lidstaten hebben genomen om migranten terug te sturen. In dat verband lag de nadruk van de veranderingen die in de EU+ op het gebied van de wet- en regelgeving zijn doorgevoerd

op het bevorderen van de terugkeer van voormalige aanvragers door het automatische opschortende effect af te schaffen van een beroep door bepaalde categorieën onder een versnelde of speciale procedure geplaatste aanvragers. Daarnaast is getracht om het risico op onderduiken te minimaliseren en zijn er maatregelen genomen die ervoor zorgen dat de noodzakelijke reisdocumenten voor een terugkeer ook tijdig beschikbaar zijn.

Hoe neemt u contact op met de EU?

Kom langs

Er zijn honderden Europe Direct-informatiecentra overal in de Europese Unie. U vindt het adres van het dichtstbijzijnde informatiecentrum op: https://europa.eu/european-union/contact_nl

Bel of mail

Europe Direct is een dienst die uw vragen over de Europese Unie beantwoordt. U kunt met deze dienst contact opnemen door:

- te bellen naar het gratis nummer: 00 800 6 7 8 9 10 11 (bepaalde telemaatschappijproviders kunnen wel kosten in rekening brengen),
- te bellen naar het gewone nummer: +32 22999696, of
- een e-mail te sturen via: https://europa.eu/european-union/contact_nl

Waar vindt u informatie over de EU?

Online

Informatie over de Europese Unie in alle officiële talen van de EU is beschikbaar op de Europa-website op: https://europa.eu/european-union/index_nl

EU-publicaties

U kunt publicaties van de EU downloaden of bestellen op: <https://publications.europa.eu/nl/publications> (sommige zijn gratis, andere niet). Als u meerdere exemplaren van gratis publicaties wenst, neem dan contact op met Europe Direct of uw plaatselijke informatiecentrum (zie https://europa.eu/european-union/contact_nl).

EU-wetgeving en aanverwante documenten

Toegang tot juridische informatie van de EU, waaronder alle EU-wetgeving sinds 1952 in alle officiële talen, krijgt u op EUR-Lex op: <http://eur-lex.europa.eu>

Open data van de EU

Het opendataportaal van de EU (<http://data.europa.eu/euodp/nl>) biedt toegang tot datasets uit de EU. Deze gegevens kunnen gratis worden gedownload en hergebruikt, zowel voor commerciële als voor niet-commerciële doeleinden.

BZ-02-19-250-NL-C

Bureau voor publicaties
van de Europese Unie

ISBN 978-92-9476-765-3
doi:10.2847/923947